

L-Użu tal-Antibijotiċi fl-Annimali

Kitba ta'

STEPHEN SPITERI

Spiżjar Prinċipali Anzjan

Laboratorju Veterinarju Nazzjonali

Dipartiment għas-Saħħa u l-Harsien tal-Annimali

X'inhi r-reżistenza għall-antibijotiċi (antibiotic resistance)?

Qed jiġri li l-bnedmin u l-annimali qed idumu iżjed biex ifiqu minn infezzjonijiet minkejja l-użu tal-antibijotiċi. Għaldaqstant qed ikollhom jintużaw dożi dejjem akbar ta' antibijotiċi u li xi drabi xorta ma jaħdmux sew.

Batterji li s-soltu jmutu bl-effett tal-antibijotiċi qed jibqgħu ħajjin. Din ir-reżistenza fil-batterji, għall-effett tal-antibijotiċi ma tiġiex ħafna żmien biex tiżviluppa. Il-batterji jirriproduċu bil-miljuni f'temp ta' ftit żmien u jaddattaw malajr (jiem jew ġimgħat). Il-batterji reżistenti jistgħu jiżviluppaw biss f'ġisem wieħed ta' fl-ambjent, fl-iġsma tal-bnedmin u tal-annimali.

Din qed toħloq problemi kbar fejn saħansitra operazzjonijiet sempliċi kapaċi jkunu ta' riskju kbir.

Minn fejn tiġi r-reżistenza għall-antibijotiċi?

Għalkemm ir-reżistenza għall-antibijotiċi hija fenomenu li jiġri b'mod naturali, dan jista' jiżjed bi prattiċi ħżiena waqt it-trobbija tal-annimali bħala pets għall-ikel jew, għall-isport (tiġrijiet tal-ħamiam jew taż-żwiemel).

X'inhuma l-fatturi li jinkoraġġixxu reżistenza għall-antibijotiċi?

Ħuma ħafna l-fatturi li jinkoraġġixxu reżistenza għall-antibijotiċi. Il-fatturi msemmija hawn isfel huma studjati sew u xjentifikament pruvati li jinkoraġġixxu reżistenza għall-antibijotiċi:

1. bl-użu bla bżonn tal-antibijotiċi.
2. bl-użu mhux skont il-kwantitajiet neċessarji (inqas jew iżjed mill-suppost).
3. bl-użu fuq annimali mhux indikati mill-prodott.
4. bl-użu preventiv biex ipatti għal mard ikkawżat minn problemi li jistgħu jiġu solvuti, pereżempju nuqqas ta' ndafa u ventilazzjoni, u sħanat.
5. bit-tixrid tal-antibijotiċi fl-ambjent, anke permezz tal-ħmieġ tal-annimali li jkollu ġo fih fdaljiet tal-antibijotiċi. Dan jgħodd ukoll għal annimali bħall-ħamiam tat-tiġrija li jtir saħansitra lil hinn minn xtutna u jiġi espost għal ambjent differenti u li jista' jxerred il-ħmieġ tiegħu kull fejn imur.
6. bil-kontaminazzjoni mill-batterji reżistenti tal-prodotti tal-ikel ġejjin mill-annimali waqt il-produzzjoni, l-ipproċessar u l-konsum tal-ikel.
7. bin-nuqqas ta' ndafa, speċjalment f'ambjenti fejn

huwa komuni li ssib diversi tipi ta' batterji li jithalltu flimkien, bħal irziezet, lofts tal-ħamiam sptarjiet u kliniċi tal-bnedmin u annimali.

8. bir-rimi mhux kif suppost ta' antibijotiċi mhux użati jew skaduti.

L-antibijotiċi huma għodod importanti li għandna nibzgu għalihom u nużawhom mill-inqas u meta suppost biss.

X'inhum l-mekkanizmu tar-reżistenza għall-antibijotiċi?

Bi prattiċi ħżiena msemmija hawn fuq, batterji li huma b'mod naturali reżistenti għall-antibijotiċi qegħdin jtkatru, jinfirxu u jgħaddu din ir-reżistenza lil ħafna batterji oħra. Dawn jgħaddu din ir-reżistenza permezz ta' proċessi ġenetiċi meta jithalltu bejniethom

Jista' jiġri li batterji reżistenti li jaffettwaw l-imsaren tal-baqra jgħaddu r-reżistenza lill-batterji li jattakkaw il-kliwi tal-bniedem.

X'qed tagħmel id-dinja biex tnaqqas din il-problema?

Din hija problema dinjija għax il-batterji m'għandhomx

Tiġieġ tas-simna

fruntieri. Kull pajjiż tal-Unjoni Ewropea fassal strategija u pjan ta' azzjoni għal tnaqqis fir-reżistenza għall-antibijotiċi. Dan tfassal bħala pjan wieħed komuni għas-saħħa tal- bnedmin, tal-annimali, tal-pjanti u tal-ambjent, hekk imsejjaħ One-Health.

Anke f'Malta l-Gvern ħaseb biex ifassal dan il-pjan strategiku kontra r-reżistenza għall-antibijotiċi. Għaldaqstant il-Ministeru tas-Saħħa u l-Ministeru għall-Agricoltura, Sajd u Drittijiet tal-Annimali qed jaħdmu flimkien biex iwettqu dan il-pjan maqbul bejniethom.

Tant huwa importanti dan is-sugġett li issa anke qiegħed fuq l-aġenda tal-Nazzjonijiet

Uniti ħalli jingħata l-attenzjoni li jixraqlu mill-gvernijiet tad-dinja.

Regolament (EU) 2019/6 dwar Prodotti Mediċinali Veterinarji se jiġi fis-seħħ fit-28 ta' Jannar tal-2022. Dan jagħti ħafna importanza lil dan is-sugġett u hemm imsemmija fih għadd ta' miżuri biex jitnaqqas l-użu ħażin tal-antibijotiċi.

Anke f'Malta hemm ħsieb li jissahħu l-miżuri relatati mal-kontroll tal-użu tal-antibijotiċi li jinkludi wkoll tibdil legiżlattiv.

X'tista' tagħmel int biex tnaqqas ir-reżistenza għall-antibijotiċi li tiġi mill-annimali?

1. Uża prodotti li mhumiex mediċinali, bħal pro-biotics u pre-biotics. Dawn isaħħu l-ġisem tal-annimal u jzidu r-reżistenza tagħhom għall-mard billi jkattru l-batterji tajba fl-intern tal-annimal. Ta' min jgħid li mhux il-batterji kollha huma ħżiena.

Fil-fatt bis-saħħa ta' ħafna batterji tajbin ikun hemm ħafna batterji ħżiena li ma jersqux fil-ġisem tal-annimal.

2. Uża l-antibijotiċi biss wara li l-veterinarju tiegħek ikun eżamina l-annimali u kiteb l-antibijotiċi fuq riċetta veterinarja. Ġibhom biss minn stabbilimenti approvati.
3. L-użu ħażin tal-antibijotiċi fl-annimali u fil-bnedmin jaffettwaw lil xulxin. Il-ħlejjaq kollha jgħixu f'ambjent wieħed u f'dinja waħda.

X'inhuma l-prattiċi tajbin fit-trobbija tal-annimali?

1. Kemm jista' jkun agħmel użu mill-vaċċini. Dawn jgħinu biex l-annimali jkunu jifilħu iżjed għall-mard u hekk jintużaw inqas antibijotiċi. Użahom dejjem skont l-iskeda tagħhom u aħżinhom sew fit-temperatura indikata.
2. Rabbi razez ta' annimali li jkunu addattati għall-klima u l-ambjent ta' Malta kif kienu jagħmlu missirijietna qabel b'tant għaqa.
3. L-annimali għandhom dejjem jingħataw dieta bilanċjata skont l-età jew il-kundizzjoni tagħhom. Għandu jingħata għalf bilanċjat li jinżamm 'il bogħod mill-umdità u l-kontaminazzjoni. L-ikel tal-annimali domestiċi huwa wkoll studjat biex ikun addattat u bilanċjat skont l-età, l-ispeċi ta' animal u possibbilment skont il-kundizzjoni medika.
4. Iż-żgħar għandhom jinfatmu minn ommhom tard kemm jista' jkun. Il-ħalib tal-omm ikun mimli sustanzi(antibodies) li jiproteġuhom kontra

l-mard. Il-wens tal-omm inaqqas l-istress fiż- żgħar. Meta ngibu xi annimali mingħand xi breeder naċcertaw ruħna li ngibuhom fi żmien tajjeb fejn ikunu laħqu ħadu l-ħalib t'ommmhom għal żmien kemm jista' jkun twil.

5. L-istess batterji li jattakkaw lill-annimali jistgħu jattakkaw lill-bnedmin. L-użu ħażin tal- antibijotiċi jiffacilita l-proċess li bih batterji tal-annimali jiġu trasferiti fuq il-bnedmin.

6. L-ambjent li fih jinżammu l-annimali għandu jkun dejjem nadif b'tindif regolari u użu ta' diżinfettanti approvati.

7. Għandha tingħata attenzjoni speċjali biex ma jiddaħħalx mard fl-ambjent fejn jinżammu l-annimali minn sid l-annimal jew anke nies oħra. Għal iżjed informazzjoni

fuq il-pjan strateġiku kontra r-reżistenza għall-antibijotiċi wieħed jista' jidhol fuq il-paġna elettronika <https://deputyprimeminister.gov.mt/en/nac/Documents/AMR%20Strategy%20Final%20Jul%202020.pdf>